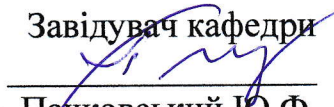

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет: історичний
Кафедра: соціології

Затверджено
на засіданні кафедри соціології
історичного факультету
Львівського національного
університету імені Івана Франка,
протокол № 1 від 29 серпня 2019 р.

Завідувач кафедри

д.с.н., проф. Пачковський Ю.Ф.

**Силабус з навчальної дисципліни «Управління соціальним та
гуманітарним розвитком»,
що викладається в межах освітньо-наукової програми
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
для здобувачів з спеціальності 054 Соціологія**

Львів 2019 р.

Силабус курсу «Управління соціальним і гуманітарним розвитком»

2019-2020 навчального року

Назва курсу	Управління соціальним і гуманітарним розвитком
Адреса викладання курсу	ЛНУ імені Івана Франка
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Історичний факультет, кафедра соціології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	05 соціальні та поведінкові науки; 054 соціологія
Викладачі курсу	Калиняк Орислава Теодорівна, к.соц. н., доцент кафедри соціології
Контактна інформація викладачів	orysia.ben@gmail.com
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення занять за попередньою домовленістю
Сторінка курсу	https://clio.lnu.ua/research/postgraduate-phd-and-doctoral-studies
Інформація про курс	Курс розроблено таким чином, щоб надати його учасникам необхідний теоретичний і методологічний досвід для розпрацювання авторського моделювання в рамках написання дисертації. Означена мета буде досягнута в двох напрямках, які відповідають двом основним функціям сучасної соціології і, відповідно, виступають логічною схемою навчальної дисципліни. Зокрема, перший напрям має теоретико-пізнавальний характер, другий – практично-перетворюючий характер.
Коротка анотація курсу	Дисципліна « Управління соціальним і гуманітарним розвитком» є навчальною дисципліною зі спеціальності 054 – соціологія, для освітньої програми «соціологія», яка викладається у <u>4 семестрі в обсязі 3 кредитів</u>
Мета та цілі курсу	Мета: Сформувати у слухачів програми підготовки доктора філософії глибоке розуміння специфіки динамічного функціонування соціально-гуманітарної сфери сучасного українського соціуму, а

	<p>також забезпечити умови для особистісного включення в управлінську систему зазначеної сфери у дослідницькому дискурсі.</p> <p>Основні завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. залучити слухачів програми до теоретизування кризь призму побудови концептуальних схем чи моделей, що повинні бути прив'язані до дисертаційного дослідження аспіранта; 2. передати слухачам поглиблене розуміння основних проблем та дебатів у соціальній та гуманітарній сферах; 3. продемонструвати важливість дослідницької активності у динамічному форматі, який дає можливість осмислювати і вивчати розвиток соціальної та гуманітарної сфер; 4. надати змогу слухачам проявити себе в ролі управлінців шляхом творення управлінської стратегії у соціальній та гуманітарній сферах; 5. за допомогою звернення до ділянки «публічної соціології» сформувати у слухачів важливість соціологічної діяльності, котра носить практично-перетворюючий характер і приносить зміни у функціонування соціуму; 6. допомогти слухачам створити логічну модель дисертаційного дослідження як у частині теоретичного моделювання, так і в частині його трансформації у програму авторського соціологічного дослідження
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Абрамова П.А., Зборовский Г.Е. На перекрестке естественно-научного и социологического знания: опыт исследования одной проблемы. <i>СОЦИС</i>. 2015. № 9. С. 14-21. • Бекешкіна І. Е. Співвідношення інституціонального та функціонального підходів до вивчення демократичних інституцій. <i>Проблеми розвитку соціологічної теорії. Трансформація соціальних інститутів та інституціональної структури суспільства: Наукові доповіді і повідомлення III Всеукраїнської соціологічної конференції / За ред. М.О.Шульги, В.М.Ворони. – К.: САУ, ІС НАНУ, 2003. – С.171 – 173.</i> • Буравой М. Комментарий: за глобальную соціологію нижших слоев? <i>СОЦИС</i>.2009. № 4. С. 14-20. • Буравой М. Что делать? Тезисы о деградации соціального биття в глобализирующемся мире. <i>СОЦИС</i>.2009. № 4. С. 3-9. • Головаха Є., Паніна Н. Пострадянська деінституціоналізація і становлення нових соціальних інститутів в українському суспільстві. <i>Соціологія: теорія, методи, маркетинг</i>. 2001. №4. С. 5 – 22. • Головаха Є.І., Горбачик А.П. <i>Тенденції соціальних змін в Україні та Європі: за результатами «Європейського соціального дослідження» 2005-2007-2009-2011-2013</i>. К.: Ін-т соціології НАН України. 2014. 96 с. • Єріна А.М., Захожай В.Б., Єрін Д.Л. <i>Методологія наукових досліджень: Навчальний посібник</i>. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 212 с.

- Иванов Д.В. Этапы эволюции социологии и доминантные типы теоретизирования. *СОЦИС*. 2013. № 9. С. 3-13.
- Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. *Основи наукових досліджень: Навчальний посібник*. 5-е вид. Київ: Видавничий дім “Професіонал”, 2008. – 240 с.
- Кравченко С.А, Динамика современных социальных реалий: инновационные подходы. *СОЦИС*. 2010. № 10. С. 14-25.
- Кутуєв П. Соціологія: історичні витoki та сучасні трансформації. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2009. № 3. С. 183-197.
- Кутуєв П. Соціальні реальність і трансформації ХХ століття: між концепціями та утопіями. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2017. № 4.
- Паніна Н. Неподолана дистанція. *Критика*, №7-8 (69-70), липень-серпень, 2003, с. 17-20.
- Панина Н. *Технология социологического исследования*. Курс лекций (2-е издание). К.: Институт социологии НАН Украины, 2001. – 276 с.
- Паніна Н. Избранные труды по социологии: В трех томах. - Том I. Вопросы теории, методологии, технологии социологического исследования и профессиональной этики / Сост., ред., вступ. статья Е.И. Головахи. Киев: Факт, 2008. 472 с.
- Паніна Н. *Технологія соціологічного дослідження: Курс лекцій / 2-е видання, доповнене*. Київ, 2007. - 320 с.
- Пилипенко В. Метатеоретизування в соціології: особливості, типи та напрями. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2017. № 2. С. 59-76.
- Черниш Н. Соціологія сьогодні: тенденції та перспективи розвитку. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2017. № 4.
- Черниш Н. Українська соціологія у пошуках загальної теорії в умовах міждисциплінарності. *Український соціум*. 2019. № 2 (69). С. 9-34.
- Штомпка П. Десять тез про статус соціології в нерівному світі. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Соціологія*. 2012. № 3. С. 8-9.
- Штомпка П. В фокусе внимания повседневная жизнь. Новый поворот в социологии. *СОЦИС*. 2009. № 8. С. 3-13.
- Babbie E. *The Practice of Social Research*. 9th Edition. Belmont, Ca: Wadsworth / Thompson Learning, 2001. – 498 p.
- Berg B.L. *Qualitative Research Methods for the Social Sciences*. Fifth Edition. Boston: Allyn and Bacon, 2004.

	<ul style="list-style-type: none"> • Bernard H.R. <i>Social Research Methods</i>. London: SAGE Publications, 2000. • Creswell J.W. <i>Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Approaches</i>, Second Edition. Thousand Oaks, Calif.: SAGE Publications, 2003. • Kerr A.W., Hall H.K., Kozub S.A. <i>Doing Statistics with SPSS</i>. London, Thousand Oaks, New Delhi: Sage Publications, Inc., 2002. – 238 p. • May T. <i>Social Research: Issues, Methods and Process</i>, Third Edition. Buckingham: Open University Press, 2001.
Тривалість курсу	90 год
Обсяг курсу	48 годин аудиторних занять. З них 32 години лекцій, 16 год. практичних занять, 42 години самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення курсу його учасник буде</p> <p><u>Знати:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • найважливіші складові теоретизування, особливості різновидів цього процесу, • специфіку функціонування соціальної та гуманітарної сфер суспільного розвитку на сучасному етапі, • основні положення і дискусійні параметри «публічної соціології», • теоретичні, методологічні та методичні особливості соціологічного дослідження, а також специфіку і тонкощі всіх управлінських етапів організації та проведення соціологічного дослідження. <p><u>Вміти:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • створити один із видів теоретичної розробки (теоретична схема, концептуальна схема, модель тощо), що буде прив'язана до потенційного авторського дослідження, • аналізувати найважливіші компоненти соціальної і гуманітарної сфер сучасного суспільного розвитку, • продемонструвати здатність бути активним та дієвим «публічним соціологом», • відповідно до єдиної логіки наукового соціологічного дослідження співставити і поєднати три складові – теоретичне дослідження, теоретичну розробку або моделювання (разом з програмою) та емпіричну апробацію авторської програми.
Ключові слова	управління соціальним і гуманітарним розвитком, теоретизування, «публічна соціологія», моделювання
Формат курсу	очний

Теми	Форма заняття	Література, ресурси	Завдання, години	Термін виконання
<p>Тема 1. Основні компоненти соціологічного теоретизування при вивченні особливостей соціальної та гуманітарної сфер</p>	<p>Лекція, лекція, семінарське заняття</p>	<p>Абрамова П.А., Зборовский Г.Е. На перекрестке естественно-научного и социологического знания: опыт исследования одной проблемы. <i>СОЦИС</i>. 2015. № 9. С. 14-21.</p> <p>Иванов Д.В. Этапы эволюции социологии и доминантные типы теоретизирования. <i>СОЦИС</i>. 2013. № 9. С. 3-13.</p> <p>Пилипенко В. Метатеоретизування в соціології: особливості, типи та напрями. <i>Соціологія: теорія, методи, маркетинг</i>. 2017. № 2. С. 59-76.</p> <p>Черниш Н. Соціологія сьогодення: тенденції та перспективи розвитку. <i>Соціологія: теорія, методи, маркетинг</i>. 2017. № 4.</p> <p>Черниш Н. Українська соціологія у пошуках загальної теорії в умовах міждисциплінарності. <i>Український соціум</i>. 2019. № 2 (69). С. 9-34.</p>	<p>6 (2/2/2)</p>	
<p>Тема 2. Різновиди соціологічного теоретизування при вивченні особливостей соціальної та гуманітарної сфер</p>	<p>Лекція, лекція, семінарське заняття</p>	<p>Абрамова П.А., Зборовский Г.Е. На перекрестке естественно-научного и социологического знания: опыт исследования одной проблемы. <i>СОЦИС</i>. 2015. № 9. С. 14-21.</p> <p>Иванов Д.В. Этапы эволюции социологии и доминантные типы теоретизирования. <i>СОЦИС</i>. 2013. № 9. С. 3-13.</p> <p>Пилипенко В. Метатеоретизування в соціології: особливості, типи та напрями. <i>Соціологія: теорія, методи, маркетинг</i>. 2017. № 2. С. 59-76.</p> <p>Черниш Н. Соціологія сьогодення: тенденції та перспективи розвитку. <i>Соціологія: теорія, методи, маркетинг</i>. 2017. № 4.</p> <p>Черниш Н. Українська соціологія у пошуках загальної теорії в умовах міждисциплінарності. <i>Український соціум</i>.</p>	<p>6 (2/2/2)</p>	

		2019. № 2 (69). С. 9-34.		
Тема 3. Побудова теоретичного конструкту для вивчення особливостей соціальної та гуманітарної сфер	Лекція, лекція, семінарське заняття	Єріна А.М., Захожай В.Б., Єрін Д.Л. <i>Методологія наукових досліджень: Навчальний посібник</i> . Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 212 с. Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. <i>Основи наукових досліджень: Навчальний посібник</i> . 5-е вид. Київ: Видавничий дім "Професіонал", 2008. – 240 с. Паніна Н. Избранные труды по социологии: В трех томах. - Том I. Вопросы теории, методологии, технологии социологического исследования и профессиональной этики / Сост., ред., вступ. статья Е.И. Головахи. Киев: Факт, 2008. 472 с. Паніна Н. <i>Технологія соціологічного дослідження</i> : Курс лекцій / 2-е видання, доповнене. Київ, 2007. - 320 с.	6 (2/2/2)	
Тема 4. Публічна соціологія (Public Sociology) в сучасному дослідницькому полі: світові та українські реалії.	Лекція, лекція, семінарське заняття	Буравой М. Коментарій: за глобальную соціологію нижчих шлоєв? <i>СОЦИС</i> .2009. № 4. С. 14-20. Буравой М. Что делать? Тезисы о деградации социального биття в глобализирующем мире. <i>СОЦИС</i> .2009. № 4. С. 3-9.	6 (2/2/2)	
Тема 5. Розвиток у соціальной та гуманітарній сферах: соціологічний та міждисциплінарний контексти	Лекція, лекція, семінарське заняття	Головаха Є.І., Горбачик А.П. <i>Тенденції соціальных змін в Україні та Європі: за результатами «Європейського соціального дослідження» 2005-2007-2009-2011-2013</i> . К.: Ін-т соціології НАН України. 2014. 96 с. Кравченко С.А, Динамика современных социальных реалий: инновационные подходы. <i>СОЦИС</i> . 2010. № 10. С. 14-25. Кутуєв П. Соціологія: історичні витоки та сучасні трансформації. <i>Соціологія: теорія, методи, маркетинг</i> . 2009. № 3. С. 183-197. Кутуєв П. Соціальні реальність і трансформації ХХ століття: між концепціями та утопіями. <i>Соціологія: теорія, методи, маркетинг</i> . 2017. № 4.	6 (2/2/2)	

		Штомпка П. Десять тез про статус соціології в нерівному світі. <i>Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Соціологія.</i> 2012. № 3. С. 8-9. Штомпка П. В фокусе внимания повседневная жизнь. Новый поворот в социологии. <i>СОЦИС.</i> 2009. № 8. С. 3-13.		
Тема 6. Управлінський дискурс у сфері соціальних та гуманітарних перетворень: сучасні українські реалії	Лекція, лекція, семінарське заняття	Буравой М. Коментарий: за глобальную соціологію нижших слоев? <i>СОЦИС.</i> 2009. № 4. С. 14-20. Буравой М. Что делать? Тезисы о деградации социального биття в глобализирующемся мире. <i>СОЦИС.</i> 2009. № 4. С. 3-9.	6 (2/2/2)	
Тема 7. Теоретичне осмислення основних функцій сучасної соціології: дискусійні моменти.	Лекція, лекція, семінарське заняття	Черниш Н. Соціологія сьогодні: тенденції та перспективи розвитку. <i>Соціологія: теорія, методи, маркетинг.</i> 2017. № 4. Черниш Н. Українська соціологія у пошуках загальної теорії в умовах міждисциплінарності. <i>Український соціум.</i> 2019. № 2 (69). С. 9-34.	6 (2/2/2)	
Тема 8. Осмислення основних функцій сучасної соціології: можливості бути почутим. Організація дебатів	Лекція, лекція, семінарське заняття	Черниш Н. Соціологія сьогодні: тенденції та перспективи розвитку. <i>Соціологія: теорія, методи, маркетинг.</i> 2017. № 4. Черниш Н. Українська соціологія у пошуках загальної теорії в умовах міждисциплінарності. <i>Український соціум.</i> 2019. № 2 (69). С. 9-34.	6 (2/2/2)	
Підсумковий контроль		Іспит в кінці семестру (письмовий та усний компоненти)		
Пререквізити		Для вивчення курсу учасники потребують базових знань із навчальних дисциплін: Історія та теорія соціології, методологія соціологічних досліджень, Якісні методи соціологічних досліджень, Кількісні методи соціологічних досліджень, Соціологія управління, достатніх для сприйняття категоріального апарату, розуміння теорій, методології та методів соціологічного дослідження.		
Навчальні методи та		Презентації, лекції, обговорення, дискусії		

техніки, які будуть використовуватись під час викладання курсу	
Необхідне обладнання	Мультимедійний проектор
Критерії оцінювання	<p>Оцінювання проводиться за 100 бальною шкалою: 50 балів – робота під час семестру і 50 балів – за іспит. За роботу в семестрі бали нараховуються за таким співвідношенням (яке відповідає виконанню індивідуальних завдань):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Створення авторського моделювання до власного дисертаційного дослідження (20 балів), 2) Формування управлінської стратегії у межах «публічної соціології» та власного дисертаційного дослідження (20 балів), 3) Дебати: функції сучасної соціології (10 балів). <p>Іспит – максимальна кількість балів – 50 балів. Підсумкова максимальна кількість – 100 балів.</p>
Питання до екзамену	<p>Іспит буде проведено у формі написання, обговорення і захисту авторської програми соціологічного дослідження, котра може стати основою дисертаційного дослідження.</p> <p>Програма соціологічного дослідження передбачає такі компоненти:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методологічна частина. <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Опис проблемної ситуації з вказанням на те, що відомо з приводу обраної проблеми, а що є невідомим і потребує спеціального соціологічного дослідження. 1.2. Формулювання теми авторського дослідження (формулювання теми соціологічного дослідження має бути конкретним і виходити з того, що саме збирається досліджувати студент; воно є конкретизацією теми усієї дипломної роботи і має бути вужчим від неї). 1.2. Мета та завдання дослідження. 1.3. Об'єкт дослідження (за критерієм носія проблеми; за критерієм більш загальної проблеми). 1.4. Предмет дослідження (за критерієм більш спеціалізованої проблеми). 1.5. Теоретична інтерпретація базових понять, а також інших складників понятійно-категоріального апарату дослідження з обов'язковим посиланням на джерело, звідки подається означення; якщо студент сам сформулював означення, то після його наведення замість посилання у дужках вказується: авторське означення. 1.6. Робочі гіпотези дослідження. Гіпотези розбиваються на гіпотези-підстави (можливо за

	<p>формулюванням мети) та гіпотези-наслідки (можливо за формулюванням завдань).</p> <p>1.7а. Операціональна інтерпретація базових понять відповідно до сформульованих робочих гіпотез дослідження.</p> <p>1.7б. Конструювання операціональних факторних й показникових змінних робочих гіпотез дослідження.</p> <p>2. Методична частина.</p> <p>2.1. Характеристика емпіричної бази дослідження: окреслення основних параметрів генеральної сукупності, конструювання вибіркової сукупності.</p> <p>2.2. Опис методів й технік отримання інформації. Розроблення відповідного до них інструментарію дослідження (анкета статистичного соціологічного дослідження, бланк спостереження, формуляр тесту, сценарій фокус-групової дискусії, алгоритм аналізу документів тощо).</p> <p>2.3. Обґрунтування логіки й методів аналізу даних, що будуть отримані з використанням розробленого інструментарію, зокрема, визначення методів емпіричної апробації робочих гіпотез дослідження.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенні курсу.